

Fotograf: Nadja Hallström.

2020-03-06 13:42 CET

Kulturpolitik: Kulturdelaktighet störst hos studieförbunden - kommentar

Kulturanalys 2020

Myndigheten för kulturanalys (MYKA) gör en årlig en lägesbedömning av kulturpolitiken till regeringen. Kulturpolitiken styrs av tre övergripande nationella mål: Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling. MYKA kallar dem för självständighetsmålet, delaktighetsmålet och samhällsmålet.

I förra årets lägesbedömning konstaterade MYKA att svenska regeringar över tid har genomfört en rad reformer och satsningar i syfte att nå ökad delaktighet i kulturlivet, men trots detta har misslyckats med att nå delaktighetsmålet. Även i år görs den sammantagna bedömningen att delaktighetsmålet inte är uppnått.

- Kulturpolitiken fortsätter att missa ett av sina tre övergripande mål: delaktighetsmålet. Rapporten visar tydligt att studieförbunden och andra ideella kulturaktörer har en större delaktighet med kulturaktiviteter i alla landets kommuner och ett bredare socioekonomiskt deltagande än det övriga kulturlivet, säger David Samuelsson generalsekreterare Studieförbunden.

I årets rapport varnar MYKA för att försämrade ekonomiska förutsättningar för regioner och kommuner kan komma att negativt påverka ett redan sårbart kulturutbud utanför de större städerna. Detta riskerar att drabba inte bara konstnärer och kulturinstitutioner utan även de som vill ta del av och själva utöva kultur. En sådan utveckling ligger inte i linje med regeringens tydliga

ambition om likvärdig tillgång till kultur.

- När kulturpolitiken på alla nivåer börjar ta delaktighetsmålet på allvar är initiativ till bättre förutsättningar för studieförbunden och andra ideella kulturaktörer en tydlig slutsats, menar David Samuelsson.

Myndigheten för kulturanalys drar även följande slutsatser:

- Kulturanalys rapporter om kulturvanor visar att alla inte har samma möjligheter att ta del av kultur. Deltagandet är kopplat till socio-ekonomiska faktorer, i synnerhet utbildning men också till boendeort och demografiska faktorer som kön och ålder.
- Det finns ett grundläggande kulturutbud i alla Sveriges kommuner men utbudet på landsbygden och i mer avlägset belägna kommuner är snävare och beroende av färre, och ofta ideella, aktörer. Den kulturverksamhet med störst spridning på kommunnivå bedrivs i regi av bibliotek och studieförbund. Dessa verksamheter finns representerade i alla Sveriges 290 kommuner.
- Kulturanalys kartläggning visar att kulturutbudet i många av Sveriges kommuner upprätthålls av ett fåtal aktörer som är beroende av offentligt stöd och ideella insatser. Det innebär en sårbarhet och kan få negativa konsekvenser för människors möjligheter att själva göra kultur. Myndigheten uppmanar regeringen att särskilt vara vaksam på de ekonomiska förutsättningarna och den generationsväxling som många av de ideella organisationerna står inför. Försämras förutsättningarna för ideella aktörer som studieförbund riskeras upprätthållandet och utvecklandet av kulturlivet i mer avlägsna kommuner.
- Regionerna minskar för första gången sen 2007 sina totala kulturutgifter jämfört med föregående år. Det finns även en tendens, som präglar den senaste tjugoårsperioden, att kulturens andel av kommunernas totala verksamhetskostnader minskar.
- Fördelningen av statsbidrag är starkt snedfördelad över landet. Av de 6,1 miljarder kronor som 2018 fördelades som statligt kulturbidrag till regional kulturverksamhet, gick 44 procent till Stockholm, 12 procent till Västra Götaland och 8 procent till Skåne.
- Studier av såväl Kulturanalys som Folkbildningsrådet visar att aktörer i det civila samhället på ett avgörande sätt bidrar till att upprätthålla den infrastruktur som möjliggör ett kulturutbud i

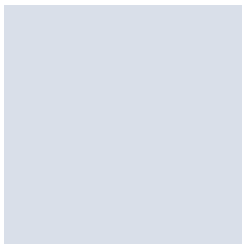
hela landet. Studieförbundens verksamhet finansieras huvudsakligen av offentliga medel men en betydande del av studieförbundens totala intäkter utgörs av ideellt arbete. Således bidrar enskilda individer till att utan ekonomisk ersättning upprätthålla ett kulturutbud inom studieförbundens ram.

[Rapporten: Kulturanalys 2020, En lägesbedömning i relation till de kulturpolitiska målen, Rapport 2020:1.](#)

Studieförbunden är [de tio studieförbundens](#) gemensamma intresseorganisation. Inom studieförbunden möts en miljon individer varje år och studieförbunden verkar i *alla* landets kommuner. Bildning förenar Sverige.

Studieförbunden bildades 1903 under namnet *Folkbildningsförbundet*. Vi har funnits i över hundra år men blickar ständigt framåt. Vi står för fri bildning i hela Sverige, alltid på individens villkor och alltid tillsammans med andra.

Kontaktpersoner

Jimmy Blomqvist Larsson

Presskontakt

Press- och opinionsansvarig

Press Media Opinionsbildning

jimmy@studieforbunden.se

0707133150